

Vranské jezero

FOTO: VESNA ŽITKO

Na kole kolem ptačího ráje

Není divu, jestli o něm vůbec nevíte. A to můžete jezdit do Chorvatska každé léto. Dalmatské pobřeží je plné zátok, výhledů na ostrovy a poloostrovy. A notně členitá krajina má zavádějící účinek. A tak možná netušíte, že přímo u jadranské magistrály se mezi městy Zadar a Šibenik rozkládá největší chorvatské jezero. Pojedete-li ze severu, pak zhruba uprostřed cesty mezi oběma městy budete mít po pravé straně Jaderské moře a po straně levé rozsáhlou plochu Vranského jezera. Jeho oblast může být vhodným útočištěm pro ty, kteří si chtějí odpočinout od přeplněných mořských pláží, pro ty, kteří holdují vyjíždkám na kole, i pro ty, kteří touží poznat malebná přírodní zákoutí a vidět zajímavé živočichy.

Vodní plocha zabírá 30 km², délka dosahuje 13,6 km, šířka se pohybuje mezi 1,4 až 3,5 km. Hloubka je vzhledem ke vzniku jezera minimální, nepřesahuje dva metry a kolísá

v závislosti na vydatnosti deště. Jezero totiž leží na krasovém podloží, a co je nejzajímavější, vědecky se označuje jako kryptodepresivní. To laicky řečeno znamená, že celé se nachází čtyři metry pod hladinou moře.

O to zajímavější úkaz, že moře opravdu není daleko. V některých místech dokonce méně než jediný kilometr. Několik podzemních kanálů navíc jezero s mořem spojuje,

třeba 800 metrů dlouhý kanál Prosika. Díky tomu je jezerní voda mírně poloslaná.

Břehy plné historie

Zemi kolem Vranského jezera obývali lidé již od pradávna, konkrétně od časů Ilyrů, což dokládá množství archeologických nálezů z doby dva tisíce let před naším letopočtem. Když sem přišli Římané a zjistili, že jezero je čisté a nevysychá, rozhodli se postavit 35 km dlouhý akvadukt odsud až do Zadaru.

Dříve se jezeru říkalo Vedro blato a ve středověku si kolem něho stavěli letní sídla chorvatští šlechtici. Historickou připomínkou slavné éry je např. zřícenina pevnosti. Tento někdejší hrad daroval král Dmitar Zvonimir papežovi. Ten jej pak věnoval řádu templářů.

Další zajímavou stopu zde zanechali Turci, kteří si část Balkánu na dlouhá staletí podmanili. V blízkosti jezera se tak nachází turecký karavanseraj,

který od poloviny 17. století sloužil jako místo odpočinku a doplnění zásob pro karavany.

Dvě trasy

Kdo hledá aktivní turistiku, může se těšit na zdejší cyklostezky. K jezeru se dostanete ze severu po makadamové stezce z městečka Biograd na moru. Zhruba po dvou kilometrech vás tato cesta přivede do dalšího přímořského městečka Pakoštane. Odsud se dáte po asfaltové silnici přímo k jezeru a podél jeho severních břehů (včetně odbočky na kemp). Orientační cedule vás pak navedou na makadamovou cestu. Projedete kolem kostelíka sv. Nediljica a dále pokračujete vyhlídkovou trasou podél východního břehu. Nabízejí se úchvatné pohledy na hladinu jezera a o kus dál i Jaderského moře s mnoha ostrůvky. Krajina zde hraje barvami a vůněmi mnoha středomořských rostlin. Stezka pokračuje až k jižnímu cípu jezera k místu zva-